

Polecenia podsumowujące

1. Scharakteryzuj politykę wewnętrzną Chin w okresie rządów Mao Zedonga.
2. Przedstaw genezę, przebieg i konsekwencje wojny w Wietnamie.
3. Wyjaśnij, dlaczego rok 1960 nazywamy Rokiem Afryki.

◆ Chiny

1946–1949 – wojna domowa w Chinach, zakończona zwycięstwem komunistów.

1949 – proklamowanie Chińskiej Republiki Ludowej przez Mao Zedonga.

Polityka zagraniczna Chin – rywalizacja z ZSRS (lata 60.) i wznowienie stosunków z USA (lata 70.)

Polityka wewnętrzna Chin – Wielki Skok Naprzód oraz rewolucja kulturalna, w ich efekcie śmierć milionów ludzi.

1976 – zmiana polityki w Chinach po śmierci Mao i przejęciu władzy przez Deng Xiaopinga – zachowanie władzy politycznej przez partię przy stopniowym odchodzeniu od dominacji państwa w gospodarce.

◆ Wojna koreańska (1950–1953)

Rywalizacja między USA i ZSRS w Korei jedną z przyczyn wybuchu wojny.

Powstanie dwóch wrogich sobie państw – Republiki Koreańskiej (popieranej przez USA) i Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej (popieranej przez ZSRS).

1950 – atak KRLD na Koreę Południową – początek wojny koreańskiej.

Wysłanie sił pokojowych przez ONZ, złożonych głównie z żołnierzy USA.

Skutki wojny w Korei

- ustalenie linii demarkacyjnej między oboma państwami wzdłuż 38. równoleżnika
- śmierć ok. 4 mln Koreańczyków, 250 tys. Chińczyków i 34 tys. Amerykanów
- utrwalenie podziału na dwa państwa koreańskie

◆ Wojna w Indochinach i Wietnamie

1945 – utworzenie rządzonej przez komunistów Demokratycznej Republiki Wietnamu (DRW).

1946–1954 – wojna Francuzów z DRW i utworzenie Wietnamu Południowego (1949).

Koniec lat 50. – ataki DRW i partyzantki komunistycznej na Wietnam Południowy.

1965–1975 – wojna w Wietnamie, przyczyną wspieranie Wietnamu Południowego przez USA w walce z DRW.

Sowieci i Chińczycy po stronie DRW.

Przeciągający się konflikt i porażki w Wietnamie przyczynami narastania oporu części Amerykanów wobec wysyłania wojsk do Wietnamu.

1973 – podpisanie w Paryżu porozumienia i wycofanie się wojsk amerykańskich z Wietnamu.

1975 – zajęcie Wietnamu Południowego przez DRW, koniec wojny w Wietnamie.

1976 – powstanie Socjalistycznej Republiki Wietnamu.

◆ Kryzys kubański

1959 – przejęcie władzy na Kubie przez wrogo nastawionego do USA Fidela Castro.

1961 – niepowodzenie inwazji w Zatoce Świń w celu obalenia Castro; zwrot Kuby w kierunku komunizmu i sojuszu z ZSRS.

1962 – kryzys kubański; przyczyną rozlokowanie przez ZSRS wyrzutni broni jądrowej na Kubie.

◆ Dekolonizacja

Rozpad imperiów kolonialnych po II wojnie światowej.

1947 – uzyskanie niepodległości przez Indie.

Lata 50. – początek procesu dekolonizacji w Afryce.

1960 – Rok Afryki – uzyskanie niepodległości przez 17 państw afrykańskich.

Ruch Państw Niezaangażowanych – zapowiedź walki z neokolonializmem.

Polecane publikacje

M. Hastings, *Wojna koreańska*, przeł. B. Cendrowska-Werner, Wrocław: Wyd. Dolnośląskie, 2010.

J. Polit, *Pod wiatr. Czang Kaj-szek 1887–1975*, Kraków: Wyd. Arcana, 2008.

R.D. Schulzinger, *Wojna w Wietnamie 1941–1975*, przekł.

G. Smółka, Kraków: Wyd. Astra, 2020.

